

DE DOOD – EINDE OF DOORGANG?

Deel 12 – Het paradijs en de drie hemelen

Hoofdstuk

Wanneer mensen spreken over de dood, spreken zij vaak over de hemel.

Men zegt:

“Hij is nu in de hemel.”

“Zij is nu in het paradijs.”

Maar wat bedoelt de Schrift wanneer zij spreekt over hemel en paradijs?

En wanneer gaan mensen daarheen?

Om dit te begrijpen, moeten we eerst vaststellen dat de Bijbel spreekt over **meer dan één hemel**.

De apostel Paulus schrijft:

“Ik ken een mens in Christus, veertien jaar geleden — of het in het lichaam was weet ik niet, of buiten het lichaam weet ik niet, God weet het — dat die persoon werd weggevoerd tot in de derde hemel. En ik weet dat deze mens — of het in het lichaam of buiten het lichaam was, weet ik niet, God weet het — werd weggevoerd naar het

paradijs en onuitsprekelijke woorden hoorde, die het een mens niet is toegestaan uit te spreken.”

— 2 Korinthe 12:2-4

Hier noemt Paulus:

de derde hemel

en

het paradijs

Dit betekent dat er ook een eerste en tweede hemel zijn.

De eerste hemel: de atmosfeer

De Schrift spreekt over de hemel als de plaats waar vogels vliegen.

Bijvoorbeeld:

“God zei: laten er vogels vliegen boven de aarde, langs het hemelgewelf.”

— Genesis 1:20

Dit is de zichtbare hemel.

De atmosfeer.

De tweede hemel: de sterrenhemel

De Schrift spreekt ook over de hemel waar zon, maan en sterren zich bevinden:

“En God zei: laten er lichten zijn aan het hemelgewelf om scheiding te maken tussen dag en nacht...

En God plaatste ze aan het hemelgewelf om licht te geven op de aarde.”

— Genesis 1:14-17

Dit is de kosmische hemel.

De ruimte.

De derde hemel: Gods woonplaats

De Schrift spreekt ook over een hogere hemel:

“Zie, de hemel, ja, de allerhoogste hemel, kan U niet bevatten.”

— 1 Koningen 8:27

Dit is Gods woonplaats.

De derde hemel.

Hier bevindt zich ook het paradijs waar Paulus over spreekt.

Wat is het paradijs?

Het woord paradijs betekent oorspronkelijk:

een tuin

De eerste keer dat we dit zien, is in Genesis:

“En de HEERE God plantte een hof in Eden, in het oosten, en daar plaatste Hij de mens die Hij gevormd had.”

— Genesis 2:8

Dit was het eerste paradijs.

Maar de Schrift spreekt ook over een toekomstig paradijs.

Jezus zegt:

“Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Wie overwint, hem zal Ik te eten geven van de boom des levens, die midden in het paradijs van God staat.”

— Openbaring 2:7

Dit paradijs is verbonden met toekomstig leven.

Niet met de huidige toestand van de doden.

Wat bedoelde Jezus aan het kruis?

Jezus zei tegen de misdadiger:

“Voorwaar, Ik zeg u: heden zult u met Mij in het paradijs zijn.”

— Lukas 23:43

Maar we weten ook dat Jezus na Zijn dood niet direct naar de hemel ging.

Na Zijn opstanding zei Hij:

“Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren naar Mijn Vader.”

— Johannes 20:17

Dit was drie dagen later.

Dit laat zien dat het paradijs niet eenvoudig een onmiddellijke bestemming na de dood is, zoals vaak wordt gedacht.

De uiteindelijke vervulling ligt in Gods toekomstige plan.

De hemel is verbonden met opstanding

De Schrift leert dat mensen niet naar hun definitieve bestemming gaan bij hun dood.

Maar bij de opstanding.

Paulus schrijft:

“Want de Heer Zelf zal met een geroep... neerdalen uit de hemel. En de doden die in Christus zijn, zullen eerst opstaan.”

— 1 Thessalonicenzen 4:16

Dit bevestigt opnieuw:

De doden bevinden zich niet bewust in de hemel.

Zij wachten op de opstanding.

Waarom dit belangrijk is

De hemel en het paradijs zijn werkelijk.

Maar de toegang daartoe is verbonden met opstanding.

Niet met sterven.

De hoop van de mens ligt niet in de dood.

Maar in de opstanding.

Samenvatting

De Schrift leert:

Er zijn drie hemelen.

De derde hemel is Gods woonplaats.

Het paradijs is verbonden met Gods plan.

De toegang daartoe komt door opstanding.

Niet door sterven.

Doordenkvraag

Is je hoop gebaseerd op een onmiddellijke hemel na de dood — of op de opstanding die God heeft beloofd?

Als bijlage enkele pagina's uit mijn boek:

1. Wat weet ik van de hemel?

① Waar is de hemel?

De hemel wordt over het algemeen beschreven als een plaats van onbeperkt geluk – het ultieme paradijs. Mij is geleerd, en ik heb het lange tijd geloofd, dat iedereen die daarnaartoe gaat, voor eeuwig in voorspoed zal leven. Inhoudelijk betekent dit dat goede mensen na hun dood naar een dergelijk paradijs, ook wel de hemel genoemd, gaan. Ooit heb ik mijn dierbaren laten weten dat er te zijner tijd op mijn rouwkaart moest staan: 'Wim is verhuist.' Ondertussen weet ik wel beter.

Ondanks dat verondersteld wordt dat het een heerlijke plek is om te zijn, lijkt het erop dat niemand zich haast om ernaartoe te gaan. Het wijdverbreide geloof dat de dood de toegang tot de hemel vormt, verandert niets aan het feit dat de meeste mensen de dood beschouwen als iets dat koste wat kost vermeden dient te worden. Met behulp van de medische wetenschap doen we meestal alles wat we kunnen om de dood zo lang mogelijk te voorkomen.

Als mensen direct het eeuwige leven zouden kunnen bereiken met een enkeltje voor een of andere hemelse trein, hoeveel mensen zouden dan een kaartje kopen? Waarschijnlijk bijna niemand. Zelfs als het mogelijk was, zouden de meeste mensen er toch de voorkeur geven aan hun huidige leven hier op aarde voort te zetten. De gedachte om meteen

naar de hemel te gaan, lijkt niet erg aantrekkelijk. Wanneer het erop aankomt, hebben mensen er weinig behoefte aan. Dat is toch opvallend, gezien het geloof dat de hemel wordt beschouwd als de ultieme ideale plek om te zijn.

Als ik met de trein naar de hemel kon, zou ik dan een kaartje kopen?

② De locatie van de hemel

Waar is de hemel? Wat zijn de hemelen? Hoe verhouden hemel en aarde zich? Waar staat de troon van God? Is de hemel een locatie? Wie wonen er in de hemel?

Genesis 1: 1 *1In den beginne schiep God de hemel en de aarde.* De aarde maakt dus geen deel uit van de hemel. De hemel staat in het

Hebreeuws in het meervoud **הַשָּׁמַיִם** hemelen. SW: *1 In een begin schiep Elohim de hemelen* [meervoud] *en de aarde* [enkelvoud]. [Gen. 1:10a]

Paulus spreekt over "de derde hemel", 2 Korinthe 12:2. Zes keer spreekt de Schrift over "de hemel der hemelen" [o.a. Deut.10:14; 1Kon.8:27; Ps.68:3] als de hoogste hemel, "de derde hemel" is, dan rekent de reeks kennelijk van onderaf.

① De eerste hemel is de atmosfeer, vogelen des hemels, wolken des hemels. Genesis 1:20 *God zei: 'Laat het water wemelen van levende wezens, en laat er vogels boven de aarde vliegen, langs het uitspansel van de hemel.* Deuteronomium 4: 17 *een afbeelding van een of ander gevleugeld gevogelte, dat langs de hemel vliegt;* Jeremia 4: 25 *en al het gevogelte des hemels was weggevoegen.* Daniel 4: 12 *het gevogelte des hemels, en al wat leeft werd door hem gevoed.* Mattheüs 6:26, Genesis 7:23,

② De tweede Hemel is de Sterrenhemel, Sterren des Hemel. Genesis 15: 5 *5Toen leidde Hij hem naar buiten, en zeide: Zie toch op naar de hemel en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zal uw nageslacht zijn.* Deuteronomium 1:10 Deuteronomium 10:22

③ De derde hemel de hemel der hemelen "het heilige der heiligen. 2 Korintiërs 12:2 *2Ik weet van een mens in Christus, veertien jaar is het geleden – of het in het lichaam was, weet ik niet, of dat het buiten het lichaam was, weet ik niet, God weet het – dat die persoon*

weggevoerd werd tot in de derde hemel. Deuteronomium 10:14 14Zie, van de Here, uw God, is de hemel, ja, de hemel der hemelen, de aarde en alles wat daarop is; 1 Koningen 8:27, 2 Kronieken 6:18, Nehemia 9:6, Psalmen 148:4

Genesis 1: 6 En God zeide: Daar zij een uitspansel in het midden der wateren, en dit make scheiding tussen wateren en wateren. 7 En God maakte het uitspansel en Hij scheidde de wateren die onder het uitspansel waren, van de wateren die boven het uitspansel waren; en het was alzo. 8 En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de tweede dag.

*2 Korinthe 12: 2 Ik weet van een mens in Christus, veertien jaar is het geleden – of het in het lichaam was, weet ik niet, of dat het buiten het lichaam was, weet ik niet, God weet het – dat die persoon weggevoerd werd **tot in de derde hemel**. 3 En ik weet van die persoon – of het in het lichaam of buiten het lichaam was, weet ik niet, God weet het – 4 dat hij weggevoerd werd **naar het paradijs** en onuitsprekelijke woorden gehoord heeft, die het een mens niet geoorloofd is uit te spreken.*

De Bijbel spreekt over drie hemelen of in ieder geval over de derde hemel. En Paulus was daar op de plaats waar God woont. Hij had er onuitsprekelijke dingen gezien en gehoord die de mens niet geoorloofd waren uit te spreken.

Ik zie hier ook een link, de derde hemel, de hemel der hemelen en het heilige der heiligen. De uitdrukking zelf, de hele vorm van de uitdrukking, die overtreffende trap, die lopen parallel aan elkaar. Hemel der hemelen, heilige der heiligen. Het heiligste van de heiligen, maar ook het hemelste van de hemelen.

Hemel der hemelen en heilige der heiligen

3 Is Hemel en Paradijs het zelfde?

Hoewel de Talmoed en de Kabbala maar ook de Koran spreken van zeven hemelen, kent de Schrift er drie. Dit onderscheid benadrukt dat de Schrift een specifieke en beknopte indeling gebruikt, waarbij de drie hemelen verwijzen naar de atmosferische hemel, de sterrenhemel, en de 'hemel der hemelen', waar Gods aanwezigheid is. Dit verschilt van de meer uitgebreide en symbolische interpretaties in de Talmoed, Kabbala en Koran, die vaak een mystieke en kosmologische benadering volgen. De hemel is de verzamelnaam voor alles wat zich boven ons bevindt. Het Griekse woord voor 'hemel' [ouranos] is dan ook afgeleid van de woorden voor 'zien' en 'opwaarts'. Direct boven het aardoppervlak is de atmosfeer waar "de vogelen des hemels" vliegen. Dit beeld onderstreept de fysieke laag van de hemelen in de Schrift en benadrukt hoe de Bijbel de schepping beschrijft in concrete en herkenbare termen. Het concept van 'vogelen des hemels' draagt bij aan het bredere idee van de hemelen als een gelaagde structuur, waarin elke laag een specifiek doel en betekenis heeft. Daarboven bevindt zich de ruimte waar "de sterren des hemels" zijn. En dáárboven is de plaats waarheen Paulus [in of buiten het lichaam] weggevoerd is geweest: de derde hemel. In de Hebreeuwse Bijbel aangeduid als "de hemel der hemelen" [Deut.10:14; 1Kon.8:27; 2Kron.2:6; 6:18; Neh.9:6; Ps.68:33; Ps.148:4]. Dit is de hemel die de zichtbare twee hemelen te boven gaat of overtreft.

Eerder leerde ik dat "de derde hemel" chronologisch moet worden opgevat: het zou de nieuwe hemel zijn waarvan sprake is in Openbaring 21. Dit idee wordt als speculatief beschouwd omdat het niet direct ondersteund wordt door de tekst zelf en afhankelijk is van een specifieke interpretatie van de Bijbelse tijdlijnen. In tegenstelling tot deze opvatting wordt de derde hemel tegenwoordig vaak opgevat als een spirituele of transcendente

realiteit, die losstaat van een strikt chronologische volgorde. Het speculatieve idee daarachter is dat de huidige hemel voorafgegaan is door een eerdere hemel die verwoest zou zijn vóór Genesis 1:2. Vervolgens bracht de cursus waar ik deel van uit maakte, dit in verband met 2 Petrus 3:5-7 dat daarover zou spreken. Een geforceerd idee, mede omdat Petrus het in betreffende gedeelte, evenals in 2 Petr.2:5, heeft over *“de wereld van de voortijd”* in de dagen van Noach. Dit suggereert dat Petrus specifiek verwijst naar een periode uit de menselijke geschiedenis, in plaats van een eerdere verwoeste hemel. Een alternatieve uitleg, die logischer lijkt, is dat deze passages de nadruk leggen op Gods oordeel over de zondige wereld van Noach, zonder implicaties voor een pre-Genesis hemel. Maar doorslaggevend, naar mijn inzicht, is dat de nieuwe hemel in de toekomst helemaal niet de derde, maar de tweede in de reeks zal zijn. Dit is gebaseerd op het idee dat de huidige hemel de eerste is en dat de nieuwe hemel een directe vervanging zal zijn van de huidige, zonder een extra hemel daartussen. Dit sluit aan bij het bredere Bijbelse narratief waarin de focus ligt op de transformatie en vervulling van Gods schepping in twee fasen: de huidige en de vernieuwde hemel.

Openbaring 21:1 zegt:

En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde; want DE EERSTE HEMEL, en de eerste aarde was voorbijgegaan...

Het woord “eerste” hier is ‘protos’, dat is de overtreffende trap van ‘pro’, d.w.z. de voorste of eerste.

Conclusie: er is geen reden om “de derde hemel” anders op te vatten dan als “de hemel der hemelen”, dit is de hoogste hemel.

2 Korintiërs 12: 2 *Ik ken een mens in Christus, voor veertien jaren [of het geschied is in het lichaam, weet ik niet, of buiten het lichaam, weet ik niet, God weet het], dat de zodanige opgetrokken weggegrist is*

geweest tot in de derde hemel; 3En ik ken een zodanig mens [of het in het lichaam, of buiten het lichaam geschied is, weet ik niet, God weet het], 4Dat hij opgetrokken weggegrist is geweest in het paradijs, en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is te spreken. 5Van de zodanige zal ik roemen, doch van mijzelf zal ik niet roemen, dan in mijn zwakheden [Luc. 23:43] . [2Kor. 11:30] In de grondtekst staat weggegrist i.p.v. opgetrokken. Er staat in het Grieks "harpazo", dat wegrukken betekent. Openb. 12 : 5; Joh. 10: 28, 29; Hand. 23 : 10; Hand. 27 : 15.

Tot in de *derde hemel, in het paradijs*. Daar staat volgens Openb. 2 : 7 de boom des levens, en die is voor het eerst op de nieuwe aarde van Openb. 21: 1-5; 22 : 2, maar die nieuwe aarde ligt nog in de toekomst.

1En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan, en de zee was niet meer. 2En ik zag de heilige stad, een nieuw Jeruzalem, nederdalende uit de hemel, van God, getooid als een bruid, die voor haar man versierd is. 3En ik hoorde een luide stem van de troon zeggen: Zie, de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal bij hen zijn, 4en Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geklaag, noch moeite zal er meer zijn, want de eerste dingen zijn voorbijgegaan. 5En Hij, die op de troon gezeten is, zeide: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide: Schrijf, want deze woorden zijn getrouw en waarachtig.

4 De hemelen en de aarde door vuur aangestoken en vergaan

Paulus en Johannes waren er in de geest, maar reëel is het als de aarde is opgelost in zijn elementen 2 Petr. 3 : 12 *12 u, die de komst van de dag van God verwacht en daarnaar verlangt, de dag waarop*

de hemelen, door vuur aangestoken, zullen vergaan en de elementen brandend zullen wegsmelten.

Wanneer ik dit hoofdstuk lees, 2 Petr. 3 'Spotters met de wederkomst'; 'Als een dief in de nacht'; 'Nieuwe hemelen en een nieuwe aarde' en 'Opwekking en lofprijzing', dan merk ik op, dat er van drie verschillende "hemelen en aarde" gesproken wordt, d.w.z. "drie hemelen en aarde" die er achtereenvolgens zijn, het zijn wel dezelfde "hemelen en aarde", maar zij vergaan en komen dan in een nieuwe toestand.

In 2 Petrus 3: 6 *Daardoor is de wereld die er toen was, vergaan, overspoeld door het water.* Ik lees van de hemelen en aarde die geweest zijn, n.l. de wereld die toen was: ①de eerste die vergaan is. Dan vind ik in vers 7 "*Maar de hemelen en de aarde die nu zijn* ②*de tweede, zijn door hetzelfde woord weggelegd en worden ten vure bewaard tegen de dag des oordeels*". Daarna in vers 13 "*maar wij verwachten naar zijn beloften nieuwe hemelen en aarde* ③*de derde in welke gerechtigheid woont en tot die derde hemel is Paulus weggerukt geweest en in het paradijs.*

De derde hemel en het Paradijs moeten nog komen

Nu is het voor mij duidelijk, dat die derde hemel er nog niet is, en er kan dan ook nog geen paradijs zijn. Dit baseer ik op het feit dat de Schrift de derde hemel beschrijft als een toekomstige realiteit, verbonden met de nieuwe schepping en het herstel van alle dingen, zoals beschreven in Openbaring. Tot die tijd blijft het paradijs een belofte voor de toekomst. Tot zolang zal de moordenaar, die met Jezus aan het kruis hing, moeten wachten: hij ligt nu nog in het graf, rust in het stof der aarde en wacht op zijn opstanding. De Here Jezus ging immers ook niet naar het paradijs.: "*Ik ben dood geweest en zie, Ik leef in alle eeuwigheid, Amen*". En Ik heb de sleutels van de Hades

en de dood. Openb. 1 : 18. Rom. 14 : 9 zegt, dat Hij is opgestaan en weer levend geworden. Nu is buiten alle twijfel, dat iemand, die weer levend wordt, eerst niet leefde, dus dood was, en Christus leefde dan ook niet eerder, dan toen Hij door de Vader uit de doden was opgewekt. Hoe kon men op de cursus toch met recht blijven beweren dat de Heiland gedurende zijn "dood zijn", vanaf het kruis tot zijn opstanding in het paradijs leefde?

Let op: De Bijbel neemt een unieke positie in als het gaat om de dood. Veel mensen die hier niets van afweten, beweren: "Dood blijft dood." De Schrift stelt echter dat de dood inderdaad de dood is, maar dat deze wordt gevolgd door een opstanding uit de dood. Dit onderscheidt zich van andere religieuze of filosofische visies, die vaak suggereren dat de dood een overgang is naar een ander bewustzijnsniveau of een onmiddellijke voortzetting van het leven. De Bijbelse opvatting benadrukt juist de volledige doodstoestand en de noodzaak van een goddelijke ingreep om nieuw leven mogelijk te maken. Het is Paulus die mij met de grootste nadruk wijst op het uiterst belangrijke feit van de opstanding. In 1 Korintiërs 15 neemt hij krachtig stelling tegen hen die beweren dat er geen opstanding is.

Wat dit zou betekenen, licht Paulus uitvoerig toe. Allereerst betoogt hij dat, indien de doden niet opgewekt worden, Christus ook niet opgewekt zou zijn. Dit is een bewijs dat Hij daadwerkelijk volledig dood was, omdat Hij hier onder de doden wordt gerekend. Met "de doden" bedoelt Paulus niets anders dan personen die gestorven zijn – niet onsterfelijke zielen die al in de hemel zouden verblijven.

Maar, zo zegt Paulus, als de doden niet opgewekt worden, is onze prediking ijdel, zonder betekenis, en is ook uw geloof tevergeefs. Dan zouden wij nog steeds in onze zonden zijn [doelmissers], en bovendien zouden ook degenen die in Christus ontslapen zijn, verloren zijn. Dit zou niets anders betekenen dan dat deze dan dood

zouden blijven. Hoe zou Paulus dit nu naar waarheid kunnen schrijven, wanneer – zoals mij eerder geleerd is – de gestorvenen al in het "paradijs wandelen," "voor de troon juichen," of wat men er verder ook over beweert? Nee! De conclusie van Paulus is duidelijk: als er geen opstanding is, blijven de doden dood.

Maar, Christus is uit de doden opgewekt! Zo leer ik des te beter de centrale plaats kennen die Christus in het heelal inneemt. Zijn opstanding symboliseert niet alleen de overwinning op de dood, maar benadrukt ook Zijn rol als fundament van het heelal en de verbinding tussen God en de schepping. Hierdoor krijgen zijn woorden hun ware betekenis binnen het grotere plan van verlossing en herstel.

God werkt altijd met contrasten. Heel de Schrift door kom ik deze tegen. Voorbeelden zijn: licht en donker, goed en kwaad, leven en dood enz. Deze contrasten benadrukken de scheiding tussen het menselijke en het Goddelijke, en maken diepere inzichten mogelijk in de manier waarop God Zijn plan openbaart. Voorbeelden zijn: licht en donker, goed en kwaad, leven en dood enz. Als ik de volgende tekst met dit in mijn achterhoofd lees dan worden zaken al veel duidelijker. Want wat ziet Paulus en wat hoort hij? En wordt Paulus nu in bepaalde 'plaatsen' weggevoerd? En als Paulus niet ergens over mag spreken, mag hij het dan ook niet op schrift stellen?

Ik betoogde dat Paulus het niet mocht uitspreken, maar gewoon zaken op schrift heeft gesteld . En dan vooral de zaken m.b.t. de ekklesia [lichaam van Christus].

opgetrokken is geweest tot in de derde hemel en opgetrokken is geweest in het paradijs

Paulus benoemt twee zaken voordat hij zijn betoog geeft, gezichten en openbaringen. In Hand.26:19 (NBG) lees ik: *Daarom , koning Agrippa, ben ik dat hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest.* Dit

specifieke woord voor gezicht [strong G3701] komt vier keer voor. In Hand.26:19, Luc.1:22 waar Zacharias die buitengekomen vanuit de tempel niet kon spreken, Lucas 24:23 Emmaüsgangers die aangeven dat de vrouwen vertelde een gezicht/visioen van boodschappers te hebben gezien en 2 Kor.12:1 Paulus komt tot hen in gezichten. Daarnaast vinden we ook de vertaling gezicht of visioen voor het strong woord G3705 en dat komt twaalf keer voor , namelijk in Math.17:9, Hand.7:31, 9:10, 9:12, 10:3, 10:17, 10:19, 11:5, 12:9, 16:9, 16:10, 18:9

Het woord paradijs kom ik maar een aantal keren tegen in het 'N.T.' – 2 Korinthe 12: 4; Openbaring 2: 7;

Een belangrijke verwijzing in dit geval is Open.2:7 *Wie overwint, hem zal IK geven te eten van de boom des levens, die in het paradijs Gods is.*

Als ik gewoon tekst met tekst vergelijk zie ik de bomen des levens terugkomen in de nieuwe hemel en aarde, namelijk Openb.22:2 *midden op haar straat en aan weerszijden van de rivier staat het geboomte des levens, dat twaalfmaal vrucht draagt.* Dit is een letterlijk fysieke omgeving die toekomstig is.

Vraag: als Paulus over het tot in paradijs weggevoerd spreekt, wat is dan de logische conclusie?

De conclusie die ik uit al deze informatie trek is, dat Paulus, of het in het lichaam of buiten het lichaam was, God weet het, eerst omhoog bewoog, dus vanaf het droge land [aarde] naar boven tot de derde hemel en vandaar naar de toekomst, naar de nieuwe hemel en nieuwe aarde, tot in het paradijs. Deze beweging is significant omdat het de progressie illustreert van het aardse naar het hemelse en uiteindelijk naar de vernieuwde schepping, zoals ook beschreven wordt in het bredere Bijbelse narratief van verlossing en herstel. Het benadrukt hoe Paulus een unieke visie kreeg die de verbinding toont tussen de huidige wereld, de hemel en de toekomstige vervulling van Gods plan.

